

A 241. szabály

2024 október 31. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A lenini formula tehát kialakulóban van, kérdés mikor vezet el ez a folyamat radikális változásokhoz?

A f?sodratú pártok már nem bízhatnak abban, hogy a választásokon kényelmes többséget tudnak szerezni, vagyis az uralkodó elitek már nem tudnak a régi módon kormányozni.

Valaha azt tanultam és hallottam, hogy a demokrácia – szemben a diktatúrával – azt jelenti, hogy mindenki szabadon kifejtheti véleményét, a liberalizmus pedig a Voltaire-nek tulajdonított idézet szerint azt, hogy egy liberális a haláláig küzd azért, hogy valaki elmondhassa véleményét, még ha nem is ért egyet vele. Most, hogy már majdnem ugyanannyi évet éltem az európai liberális demokráciában, mint a szocialista demokráciában, kezdem felfedezni, hogy nincs sok különbség közöttük, népiesen szólva az egyik kutya, a másik eb. Sőt Európában már a kádári három T (támogatás, t?rés, tiltás) is hiányzik, csak a támogatás és tiltás van, mint ezt a magyar elnökség programjáról szóló, és minden bizonnyal ikonikussá váló, [európai parlamenti vita](#) is kit?n?en demonstrálta.

Pont e vita kapcsán ragadott tollat az EUobserver brüsszeli hírportál f?szerkeszt?je, Alejandro Tauber, és egy elég terjedelmes [cikkben](#) hívta fel a figyelmet arra, hogy az Európai Parlament m?ködési szabályzatában van egy bizonyos 241. cikk, amely az európai politikai pártokkal és az európai politikai alapítványokkal kapcsolatos hatásköröket és felel?sségeket tárgyalja. E cikk azt mondja ki, hogy az Európai Parlament elnökségének joga van arra, hogy egy európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt legfeljebb öt évre – bármely öt éves id?szakon belüli ismételt jogsértés esetén pedig legfeljebb tíz évre – kizárja a jöv?beli uniós finanszírozásból, amennyiben vétkesnek találják.

Az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok jogállásáról és finanszírozásáról az Európai Parlament és a Tanács 1141/2014/EU, Euratom [rendelete](#) szól. E rendelet 3. cikke az európai politikai pártok és alapítványok bejegyzésének feltételeit taglalja és többek között, azt mondja, hogy az európai pártoknak és alapítványoknak, tevékenységük során, tiszteletben kell tartaniuk az Európai Unióról Szóló Szer?dés 2. cikkében rögzített alapértékeket, vagyis az emberi méltóságot, a szabadságot, a demokráciát, az egyenl?séget, a jogállamiságot és az emberi jogokat, köztük a kisebbségekhez tartozó személyek jogait.

E lehet?séget kihasználó Alejandro Tauber írása arra hívja fel a figyelmet, hogy a 241. cikk alapján fel lehet függeszteni bizonyos európai pártok és alapítványok uniós forrásokból történ? finanszírozását, vagyis jelent?s mértékben korlátozni lehet m?ködésüket.

Úgy látszik e cikk által nyújtott lehet?ségek eddig kevésbé voltak ismertek, mert Tauber úgy fogalmaz, hogy „az Európai Parlament saját eljárási szabályzatában rejtve van egy kevésbé ismert rendelkezés, amely drámaian megváltoztathatja az Unió képességét arra, hogy megvédje demokratikus értékeit a bel? fenyegetésekkel szemben. A jogtudósok »Csipkerózsikának« és »bombának« nevezték el – egy hatékony, de gyakorlatilag kihasználatlan eszköznek –, amely az EU saját 7. cikkéhez hasonlóan a jogállamiság és az intézmények integritásának védelmét szolgálja”.

Hogy kikkel szemben kell védeni az uniós intézmények integritását, gondolom, az olvasó könnyen kitalálhatja, de itt érdemes szó szerint idézni a szer?t, pusztán annak bemutatására, hogy mi jellemzi ma az uniós f?sodor eszmevilágát.

Alejandro Tauber a széls?séges pártoktól való félelmében a következőket írja: „Az európai demokrácia törekenysége már nem elméleti kérdés, hanem kézzelfogható valóság. Míg Magyarország demokratikus visszalépése Orbán Viktor Fidesz pártja alatt és Lengyelországé az el?z? kormány alatt jól dokumentált, hasonló folyamatok bontakoznak ki Szlovákiában, Olaszországban, Bulgáriában és Görögországban. Az igazságszolgáltatás függetlensége ostrom alatt áll, a civil társadalmi szervezetekre egyre nagyobb nyomás nehezedik, a médiapluralizmus pedig egyre csökken. A demokratikus útról letér? tagállamok számára az EU olyan eszköztárral rendelkezik, amely magában foglalja a pénzeszközök visszatartását, pénzügyi szankciókat, s?t a szavazati jog felfüggesztését is, ez a 7. cikk szerinti eljárás. Ezen intézkedések hatékonyságát azonban többször megkérd?jelezték. Nemcsak azért, mert a végrehajtás késik és gyengül, hanem azért is, mert csak az EU tagállamait érintik. Ha az antidemokratikus er?k beszívárognak az EU saját intézményeibe, a kihívás még ijeszt?bbé válik. Az Unió bel? destabilizációval szembeni fellépésének mechanizmusai meglehet?sen korlátozottak, és ez az a terület, ahol a 241. szabály meghatározó szerepet játszhatna.”

A 241. szabály és az 1141/2014/EU rendeletet antidemokratikus er?k elleni felhasználásának lehet?ségét egy 2019-ben írt [tanulmányában](#) részletesen tárgyalja Dr. John Morijn professzor, holland jogtudós. A f?sodor „populisták” elleni jogi küzdelmének történeti áttekintésével indító tanulmány a végére érve konkrét javaslatokat ad az általa populistának min?sített pártok visszaszorítására.

A két anyag elolvasása számomra világossá tette, hogy a f?sodor szellemi háttérében g?zer?vel folyik a munka, hogy a f?sodor politikáját kihívó – és egyre er?söd? – pártokat, hogyan lehetne a jog eszközeivel visszaszorítani.

Nem ismeretlen ez a módszer a történelemben. Engem a második világháború utáni magyarországi kommunista hatalomátvételre emlékeztet, de a nyugatiak számára, akiknek nem volt szerencsájük a kommunista diktatúrához, inkább Hitler módszerét kellene emlegetni, azt a folyamatot, ahogy minden ellenfelét fokozatosan kiszorítva a parlamenti életből végül is totális hatalomra tett szert. Az Unió vezetése el?tt is ez a cél lebeg.

Még a hatvanas években, amikor marxizmus–leninizmust tanultunk az egyetemen, hallottam egy Lenin-idézetet, azt, hogy forradalmi helyzet akkor következik be, amikor az uralkodó osztályok már nem tudnak a régi módon kormányozni, az elnyomottak pedig már nem akarnak a régi módon élni. Magam két forradalmat éltem át, az 1956-osat és a rendszerváltást, mely utóbbit, ha nem is kísérték véres események, méltán forradalmi változásnak lehet nevezni. Az én tapasztalatom szerint az elégedetlenség lassan növekszik, a sérelmek felhalmozódnak és azután teljesen váratlan, el?re jelezhetetlen id?pontban a változások gyorsan, lavinaszer?en mennek végbe. Hogy e tekintetben az Európai Unió hol tart, nehéz lenne megmondani, azt azonban választások világosan jelzik, hogy az emberek nagy többsége változást akar. Az unió vezetésének politikájával ugyanis nem csak azok nem értenek egyet, akik a f?sodor által széls?ségesnek nevezett pártokra szavaznak, hanem azok sem, akik megszokásból még régi pártjukra adják le a szavazatukat, igaz egyre csekélyebb lelkesedéssel. E tendenciára a legjobb példát a német szociáldemokraták és zöldek szolgáltatják.

Európai Parlament m?ködési szabályzata 241-es paragrafusának emlegetése, vagyis az ellenzéki pártok jogi er?szak útján való gyengítésének szándéka, arra mutat, hogy a f?sodratú pártok már nem bízhatnak abban, hogy a választásokon kényelmes többséget tudnak szerezni, vagyis az uralkodó elitek már nem tudnak a régi módon kormányozni, Európa népei pedig – ahogy ezt számos kérd?íves felmérés bizonyítja – a legkevésbé sem akarnak a legutóbbi évtizedeket jellemz? feltételek mellett élni. A lenini formula tehát kialakulóban van, kérdés mikor vezet el ez a folyamat radikális változásokhoz?

Lóránt Károly

A szerz? közgazdász, a Nemzeti Fórum tanácsadója

www.magyarhirlap.hu

Ajánló